

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel híveseljük.) XIII. Leó pápa Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
Egészévre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztő: Jókai-utca 10.

Előadó: Székely Imre könyvnyomdája.

A holnapi nagygyűlés.

(*) Az idei november második hetét bátran nevezhetjük a magyar katolicizmus hetének. A hosszú, mélységes álmából felébredt katolicizmus serdülő életének oly nagymérvű, öntudatos megnyilatkozását fogja e héten szemlélni az ország fővárosa, melyhez hasonlóra nemcsak a közelmúltban, de évtizedekre visszamenőleg sem találunk.

Az országnak több százra menő kath. egyesületei, körei, szövetségei küldik fel szerdára, csütörtökre képviselőiket a fővárosba, hogy azok egymással egyesülve, egymást buzdítva, támogatva tárgyalják közös ügyeiket, számoljanak be működésükről, beszéljék meg jövő teendőiket a katolicizmus érdekeinek előmozdítására, jogainak védelmére és visszaszerzésére. Az ősz vezér jelenlétében holnap összetűlő katolikus férfiak nagygyűlését lelkes szavakkal üdvözik a magyar katolikus egyház tejei, élükön az ország hercegprímásával, Isten áldását kérve annak működésére, tanácskozmányaira, határozataira, s reá irányul az egész ország figyelme: a jóbarátoké, hogy örvendjenek, hogy reméljenek, az ellenségé, hogy megismerni és tisztelni tanuljon bennünket, félni erőnket.

Mert hatalmas a magyar katolicizmus, ha nem mutatja is mindenkor féltetes erejét. Az oceán habjait is hetykén

szelik át a kalózok hajója s a tenger is csendesesen türi ezt mindaddig, míg a kár retentő erejét fel nem kelti, fenéket fel nem forgatja. A magyar katolicizmuson is kalózok hajói jártak évtizedeken keresztül s ő türe ezt, míg a vihar ezelőtt hat évvel nyugalmat végkép tel nem zavarta. S ez jól volt így, mert a nyugalma már-már tespedésbe ment át s félt volt, hogy akkor ébredünk fel, mikor már minden késő, mert minden elveszett.

Azóta felébredtünk, sietve gyűjtöttük össze erőnket a küzdelemre, mely reánk várakozott és várakozik, de mint minden új mozgalomnál, nálunk is hiányzott az összetartás, a működés egyöntetősége, ami pedig a siker első, elengedhetlen feltétele. A budapesti központi katolikus kör vezetői az érdem, hogy az egyöntetű munkásság a szükségét megértették, s annak létesítésén éveken keresztül oly lelkesen fáradoztak. Az ő buzgóságuk eredménye a „Magyarországi Katolikus Körök és Olvasó Egyesületek Országos Szövetsége“, melybe eddig is mintegy 100 kath. kör lépett be; az ő fáradságos munkájuk hozta létre a nagygyűlést, mely a fővárosban holnap összeül. Ugy gondoljuk, nem tévedünk, mikor azt hisszük, hogy a keresztény szervezetek csütörtökön tartandó országos kongresszusa ugyanezen példa lelkesítő hatása alatt létesült; hogy így a keresztény társadalom restaurálói, az ország keresztény lakosságának anyagi jólétén és

felháróztatásán fáradozó férfiakkal egyesülve beszéljék meg a jövő teendőit.

Nagy fontosságot tulajdonítunk e két gyűlésnek, mert eszünkbe jut a régi történet az egyesülés hasznáról.

Meg akartak törni bennünket is, mint a mesebeli vesszőket, s ez, eddigi széthúzásunk s ebből folyó gyámoltalanságunk következtében már-már sikerült is; adjunk hálát Istennek, hogy nem így történt s okuljunk a múlt tapasztalatain.

Ezen okulás hatalmas segítőjének tartjuk mi a következő napok nagygyűléseit. Egy ország több százra menő tapasztalt, többé-kevésbé vezető katolikus férfiak jönnek össze e két napon. kik ismerik az egyház bajait, tudják, hol és mi fáj az ország katolikus népének. Öregek és ifjak sorakoznak az agg, a lagtapasztaltabb, a leglelkesebb vezér körül s ha eddig az egyik nem fogott ki a fontolgatásból, a másik nem tudta mérsékelni buzgalmát; az egyik nem tadott eléggé orthodox, a másik elég alkalmazkodó lenni, ha eddig nem értették meg egymást, próbáljuk ezt most meg.

Az öregek mérséklete, megfontolása. tapasztalata fékezze a fiatalok lánghevét. ezek lelkesedése serkentse fokozottabb működésre amazok liggadtságát.

Legyünk egyetértők, egyek, mind egy az egyház, egy annak érdeke.

Ha a holnapi nagygyűlésről a résztvevők tapasztalatokban gyarapodva, szere-

Greizinger Iván.

A mi magasztos, szép van a világon,
Az mind az Urnak lelkéből való,
Kinek szavára kelt az égi szikra,
Mely értelemmel fől nem fogható;
Az égi tűz, mely fényt hint a világra
S rózsát fakaszt a sziklaoldalra.
Melytől zúgása támad a viharnak
És szárnyat kap a lengő fuvalom.
Ki ott állt kezdetén a végtelennak,
Mikor a nap s a csillagok születtek.
És mi az Urnak legszebb ajándéka,
Magában mindent összefoglaló,
A melyben minden él, mi szép, mi égi
S a mi beszédben el nem mondható?
Mi az, a mit az emberszív megérthet,
Holott az az istenséggel rokon,
A melyben együtt van a múlt s jövőndő,
A boldogság s a gyötrő fájdalom,
A szenvedők panaszsa és a diadal?
— Mi volna más, ugyan mi, mint a dal!

Ó boldogok, kik abból részt vevének,
Hogy társaiknak adják azt tovább,
Kik könnyűszárnyu zengő dalba öntik
A szív rezgését, kedvét, bánatát.
A kiknek oly varázst adott az Isten,
Hogy a viharok nyelvén szóljanak,
Avagy szelíden, édes fájdalommal,
Mint a mezőkön dalló madarak.
Maguk szenvednek, nyomorognak, fáznak,
De melegséget adnak a világnak!

Ilyen voltál te is, te édesajku,
Ütött-kopott, szegény farkó madár,
Ahányszor egy-egy zengő dalba kezdtél,
Viszhangot vert a napfényes határ.
S míg így dallottál boldog önfelédten,
A nap leszállott és im este lett,
És elfáradva most a sírba térsz meg
Melengető, pelyhes fészek helyett.
De daltermő lelked felszállt az égbe,
Hol üdvözöl az angyalok zenéje.

Füzy Antal.

A vén Leporello.

(Rajz.)

Irta: Csehov Antal.

„A mi patakunk ép úgy kanyargóztott, ugyanolyan ciklik-czakkokat csinált, mint egy kigyó. Meg-megszakadva, kanyarulatok és behajlások közt tekerőzött végig a mezőkön... Ha az ember felkuszott a hegy tetejére és onnan alá nézett, a patak egész folyási irányát kivehette, mintha csak a tenyerén nézné azt.

Nappal olyan volt a víz, mint egy tükör, éjjelente meg úgy villogott, mint a higany.

A patak szélén nád és sás tenyészett, melyeknek képe visszaverődött s ott ragyogott a víz felületén. Gyönyörű látvány! Emitt a nádas, ott a virágos rét... S ismét rét...“

Ezt a szindus képet Nikiphor Philimonovits festette hallgatói elé, a mint a sörházban asztala mellett üldögélt. Tűzzel, lelkesen beszélt ő. Valahányszor elbeszélésében olyan helyhez ért, mely különösen poétikus volt s melyet maga is nangsulyozni és kiemelni akart, mindannyiszor görcsösen rándultak össze izmai simára borotvált, ránczos arcán és nap süttető nyakán.

A tizenhétéves, szemre való csaposlány,

tetben megerősödvé, teendőiket megismerve, a közös cél iránti lelkesedés szent tüzeben megacélozott lélekkel térnek vissza otthonukba, úgy a nagygyűlés megfelelt legfontosabb feladatának s mi reményünkben megerősödvé nézünk a jövő elé.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

Greizinger Iván. †

Egyfel ismét kevesebb azok száma, akik istenadta tehetséggel és őszinte ambícióval szolgálták a magyar kulturát és egyfel több azoké, a kik becsületes munkájuk díjában nyomorúságot nyertek osztályrészüll. Egy ember halt meg szegényen s szinte észrevétlenül, aki kedvezőbb életviszonyok között talán messze időkre kimagasló büszkesége lehetett volna nemzetének.

Greizinger Iván zeneköltő, hazai zeneirodalmunk egyik legkiválóbb alakja. f. hó 4-én Székesfehérvárott 39 éves korában meghalt. Székesfehérvárott született s mint Volkmann Róbert tanítványa hallgatta a zeneszerzési szakot a zeneakadémián. Mint hegedű művész is nagy intelligenciával s ritka technikával kezelte a hegedűt. Megjelent művei száma meghaladják a százat. Irt két nagymisét melyek a f. v. plebánia és a serviták templomában állandóan műsoron vannak, számos egyházi zenedarabot, több vonós négyest, vagy 30 műdalt, *Ivanovic* és *Yron* név alatt vagy 70 lendületes, öserejű magyar dalt, s több apróbb zongoradarabot. A hegedűirodalom terén elévülhetlen, érdemeket szerzett az egy hegedűre letett 165 Hegedű átirat mesterművével, egy a két hegedűre letett 105 Concert átiratával valamint számos, a világi zeneirodalomban számottevő komoly irányú hegedűműveivel, és magyar ábrándaival, melyek a modern kamarazene igazgyöngyei. Külenczven opus! közte több 50—100 oldalra terjedő. Az utóbbi 2 évtized alatt egymaga

Tanja is együtt hallgatta a beszédet a többivel. Mellével a butifera dülve, fejét tenyerére hajtva, halványuló arczeval s a nélkül, hogy szempilláival egyet is pillantana, bámult a lány a levegőbe. Szíve rajongva szívta magába a beszédet.

Minden este ott ült Nikiphor Philimonovits a sörházban és elsevegett Tanjával. Nagyon szerette a leányt az ő gyámoltalan rendes modoráért, az ő zajtalan barátságáért, szivességéért, mely a leány keskeny halvány arczáról is lesugárzott. A kit pedig Nikiphor egyszer megszeretett, azt multjának minden titkába beavatta, Meséit csaknem mindig egyformán — a természet leírásával kezdte. A természetéről átesapott a vadászatra, a vadászatról viszont megboldogult főnöke — urának, Svinzoff herczegnek személyére.

— Ez volt ám egyszer híres ember a talpán! — szokta emlegetni — és nem is annyira a gazdagsága és roppant birtokai miatt becsülte őt mindenki annyira, mint inkább a jelleméért. Tetőtől-talpig gavallér ember volt. Egy igazi Don Juan.

— Mit jelent ez a szó: „Don Juan“?

— Ez annyit jelent, hogy ő, ami a nőket illeti, nagy . . . Don Juan volt. Tiszteelője a női nemnek. Egész vagyonát rájuk áldozta. Igenis, mikor Moszkvában mulattunk, akkor az egész felső emeleti vendégek, akik a nagy szállóban laktak, mind a mi számlánkra étkeztek és éltek.

többet produkált — s nagyobb értéket — mint hirneves kartársainak tucaztja. Műveit az alapos, komoly tudás, nagy önkritika, mély inventió, ritka formai tökély, s páratlan dallamgazdagsággal párosult nemes izlés jellemzék. S neve páratlan termékenysége mellett is alig hogy ismer, — a sajtó sohasem vette tudomásul, oka ennek zeneköltőnknek majdnem a cynismusig vitt szerénysége, aki soha semmiféle szerkesztőség kilincset meg nem fogta, soha a sajtónak s a kritikának a gyárolitását, elismerését nem kereste!

Mint igazi nagy tehetség szerényebb volt s jobban ismerte egyéniségének s tudásának nagyságát, hogysem a reklám nélkülözhetetlen szükségét belátta volna.

Most halála után csak tartozását rója le vele szemben a magyar sajtó, amikor működését rokonszenves s elfogulatlan méltatásban s művét tárgyilagos kritikában részesíti.

Irodalmi hagyatékja igen tetemes. Zene-kari művei a kiadhatás költséges volta miatt csak később láthatnak napvilágot, de hátra hagyott egy csomó remek szép dalt, ez néhány klasszikus becsü hegedű művet s pár saját genreében nagy értékű táncdarabot. Theoretikus hegedű-mesteriskoláját egy párizsi kiadó fogja francia, angol és német nyelven kiadni. Egyébb szerzeményei, számára 85—90, Klökner Ede kiadásában jelentek meg.

Dr. Greizinger Iván egyébként egyike volt a legképzettebb s hivatását mély humanizmussal gyakorló orvos tudoroknak. Utolsó 6^{1/2} évét mint segédorvos a Rókusban töltötte. Itt — hivatása gyakorlása közt szedte magába a kór mérget, mely munkásos és nagy reményre jogosított életét kioltá. Még 6 héttel halála előtt is a Rókus idegcentró levegőjét szitta s hogy munkaképtelen lett, minden elismerés nélkül kellett otthagyni állását. Ilyen a sorsa a geneinek!

Ha zenész ember a közel 2000 lapot betöltő zeneiroi munkásságát szemléli, lehetetlen hogy fel ne kiáltson: Mire lett volna képes ez

Pétevárott Tusich bárónóval voltunk szoros összeköttetésben. Ugyanez a bárónó volt az, aki egy éjszaka összes vagyonát elkártyázta és már le is akart számolni az életével, mit azonban a herczeg meg nem engedett. Csinos jelenség volt a bárónó és fiatal. Egy egész esztendeig tartott a szerelmeskedés, de aztán szegény elhalt. Istenem, mennyire szerették is őt az asszonyok! Ha te ezt tudnád, Tanja hugom, hogy hogy hordták őt a tenyerükön! Élni sem tudtak már ő nélkül . . .

— Szép ember lehetett ugy-e?

— Oh persze! Öreg volt és csunya! No igaz . . . Látja Tanja maga is nagyon megtetszett volna neki . . . A sovány, halvány nők voltak a kedvencei. De azért ne jőjjön zavarba. Nem kell ezért olyan hamar elpirulni. Még soha életemben nem hazudtam és most sem hazudok magának.

Ezután rávité a beszédet Nikiphor a lovakra, a fényes kocsiakra és toilletekre. Mindenben mértéket tudott mégis tartani. Majd rátért a borokra . . .

Van olyan bor, a miből 25 rubelbe kerül egy üveggel. Ha csak egy pohárral iszik is az ember belőle, már is olyasfélét érez, mintha meg akarna fulni a gyönyörtől . . .

Tanjának azok a mesék tetszettek leginkább, melyek a holdvilágos éjszakáról szólotak . . . A hangos tivornya a mezőn, a virágos pázsiton; télen pedig a szánkázás, mikor az

az ember, mily mesterműveket alkothatott volna gondterhes nyugodt élet mellett, ha legjobb idejében méltatásra s mecénásra talál, ki őt az anyagi gondoktól megmenti s őt a megillető posztóba helyezi.

Sokat emlegetett magyar genius sirhatsz! Egyik leghivatottabb képviselő jutott hire előtt sirba!

A mestert tegnap délután temették a Jókai-utcai gyászházból a palotai-uti temetőbe. A gyászszertartáson nagy és intelligens közönség volt jelen; babér- és élővirágból font koszorú borították a nagy halott egyszerű koporsóját. A beszentelést K Horváth István beivárosi plebános végezte. Sok szem könyvelábadt, mikor fölzendült a „Requiem aeternam dona ei Domine . . .“ Megérdemelte a küzdelemteljes, zaklatott élet után.

Ifjak és leányok kik mulattok a zenén, mely az ő lelkéből született s daloljátok az ő édes-bus, szép magyar nótáit, őrizzék meg soká és hiven a költő emlékezetét, gondolozzátok, áglójátok sirját. A meg-megujuló tavasz ne találja soha virág nélkül azt a halmot, mely alatt elfáradt teteme pihen. Az a meleg szív, mely dobogásában annyi melegséget rejtett, porrá omolva is megérzi, mikor áldozni járul hozzá a szeretet. Míg élt, úgy is kevés része volt a szeretetben, édesítsék meg vele legalább hozszu álmodását!

UJDONSÁGOK.

— A kath. egyleti házra befizettek újabban: Kuti Márton (5 részjegy után) 250 frt., Mohos Béla gyűjtése: 1 frt 25 kr., (hozzájárultak: Fülöp Gyula 25 kr., Phlipp Alajos 50 kr., Pencz Ignác 50 kr., Nagy Ignác sz. széki ülnök Györött ajándékozott 10 frtot.

— Az új bankjegyek. Az államjegyek bevonásával az összes papirpénzünk tökéletes átalakuláson megy keresztül. Az osztrák-magyar bank ugyanis új bankjegyeket fog kibocsátani,

ember prémes bundába temetkezik s a szánka úgy repül a havon, mint a nyil.

— S.éleseben ugyan előre a szán s az ember tökéletesen azt hiszi, hogy a hold is versenyt fut vele az égboltozaton. Csodálatos, nagyszerű kép.

Sokáig, igen sokáig beszélt így Nikiphor. Csak akkor ért véget az elbeszélés, mikor a hetes a korcsma ajtaja felett égő lámpát eloltotta és a czérgért az utcáról behozta . . .

Valamelyik téli estén részeg fővel ment haza Nikiphor a korcsmából. A kerítésnek dőlve elaludt a szegény, s egészen átfázott. Bevitték a kórházba. Mikor egy hónap elteltével ismét talpra állt nem találta ott a korcsmában az ő mókáinak hűséges hallgatóját. A lány nyomtalanul eltűnt.

Másfél évvel később Moszkvában járt Nikiphor, a Twerskaja negyedben nyári palotáját akarva eladni az őszerekeknek. Ezen a helyen találkoztott újra az ő kedvencével, Tanjával. Kifestve, felsűtve, merészen felcsapott kalappal a fején ment egy czilinderes ur oldalán s édesdeden nevetett valami csekélység felett.

Az öreg Nikiphor ránézett a leányra, felismerte kiletét, s anélkül, hogy elfordítaná róla tekintetét, lassan leemelte előtte sapkáját. Boldog, megelégedett mosoly édes derűje ült ki az öreg Nikiphor fonnyadt arczára, de ugyanakkor meleg könnyek szöktek a szemébe.

a melyek koronaértékéről szólnak. A törvény értelmében a legkisebb bankjegy, a melyet kibocsátának 50 koronás lesz. De ezen intézkedés csak akkor lép majd érvénybe, ha majd a készfizetést is megkezdik. Az átmeneti időszak alatt a bank fel van jogosítva, hogy huszoronás bankjegyeket is kibocsásson. E tárgyban a bank és a két kormány között megegyezés jött létre, a melynek alapján a bank a tizkoronás bankjegyeket lassankint ki fogja küszöbölni. Ebből a bankjegytájból egyelőre 80 millió forint értékű kerül kibocsátásra. Az új bankjegyeket az arany-készlet teljesen fogja fedezni és tulajdonképen anyvértéket képviselnek, a melyek, habár a bank írja alá, valóságban a kormány részéről az állami aranykészlet rovására bocsátatnak ki. A bankjegyek szövegét meghatározza az új törvény, amely új intézkedik, hogy egyik felére a magyar, a másikra német felírás kerüljön. Azonban a bankjegy szélén azon az oldalon, a melyre a német szöveg kerül, az összes osztrák tartományi nyelv is képviselve lesz. A szöveget is körülbelül már megállapították és azt hisszük, hogy az első 10 koronás bankjegyek a jövő év első hónapjaiban forgalomba kerülhetnek. A bank főtanácsa már legközelebbi ülésben fog a bankjegyek szövegének kérdésével foglalkozni.

— **Szédelgés.** A következő sorokat kaptuk: Szombaton egy fiatal ember ödögött városunkban. Különösen a papságot s az intelligensebb osztályt kereste fel és zsarolta meg válogatott családi eszközeivel. A papoknál szatmári volt kispapnak, a világiaknál vasuti tisztviselőnek adta ki magát. Nem alamizsnát kért, hanem kifejezte óhaját, hogy 1 frt 30 kr., 70 kr. kell még pénzéhez, vagy egy pár cipő, ruha stb. efféle s hogy biztosan kapjon, tisztességes állásu egyének neveit emlegette, kik őt ide s ide küldötték, a kik pedig mit sem tudtak róla. Alacsony termetű, szőke, a feje s a lába sebes. Veszett kutya által megharapottnak adja ki magát, ami legalább is valószínű. A ravasz ifjura fölhívjuk a rendőrség figyelmét, ha ugyan még itt időzik, a közönséget pedig óvjuk, ne hogy felüljön a körmöntent szédelgőnek.

— **Uj orvos.** A székesfejérvári I. polg. betegsegélyező és temetkezési pénztár új orvosa dr. Frisch Adolf, e héten Székesfejérvárra költözött. A rendkívül szimpatikus fiatal orvos ezelőtt hosszabb ideig Tauffer tanár szülészeti és nőgyógyászati klinikáján működött s mint eme bajokban kiválóan ügyes speciálistát melegen ajánljuk a közönség figyelmébe. Lakása: Rózsa-utca 5. I. em. (a zirczi templommal szemben).

— **A bakter öngyilkossága.** Horák György, aki foglalkozására nézve vasuti ör volt a veszprémi vonalon a sóstó mellett levő 177. sz. őrházban, ma kora hajnalban agyonlőtte magát. A 65 esztendő, családós öreg ember a múlt július hónap óta folyton bateskedet, ugyanyira, hogy szolgálatot sem volt képes teljesíteni s a dolgát rendszerint egyik felnőtt fia és a felesége végezte helyette. Horák, bár mintegy 25 esztendő óta szolgálta az államot, maholnap nyugdíj nélkül lett volna kénytelen megválni állásától, mert a nyugdíj illetéket sohasem hagyta levonni fizetéséből s ez a gondolat nagyon elkeserítette. Nem tudott megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy öregségére odahagyja másnak azt az árnyékos fáktól övezett szép kis hajlékot, a termő szőlőskerttel, melyet a tulajdon kezével ápolt, ültetett. Hajnalban, mikor családja még aludt, fölkel, magához vette dupla csövű vadászfegyverét s azzal csendesen kiment a konyhába. Ott leült az asztal mellé, a puskát az asztalra maga elé tette s egy bevágott végű vonalzóval elsütötte. A sürtétes töltés a tüdejébe furdott s ott

nyomban meghalt. Felesége és gyermekei rémülten riadtak fel a lövés hallatára s ott találták az öreget a széken ülve, lehanyatlott fejjel, élettelenül véresen. A Veszprém felől berobogó reggeli vonat utasai pedig kíváncsian találgatták, vajjon mi lehetett azt a derék legény, aki olyan kisirt szemmel állt a sinek mellett, kezében a piros jelzőtáblával...

— **Régi fuvarlevél-úrlapok használata.** A régi krajezár értékű bélyeggel ellátott vasuti fuvarlevelek használatát a kereskedelemlügyi m. kir. miniszter újabban a folyó év végéig engedte meg. Azon túl tehát már csak korona értékben jelzett bélyeggel ellátott fuvarlevelekkel lehet a küldeményeket föladni, a mely körülményre fölhívjuk a kereskedők és szállítók figyelmét.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, kik felejtethetlen fiam: Dr. Greizinger Iván gyászos elhunytá alkalmával részvétükkel igyekeztek enyhíteni mérhetlen bánatomat, fogadják ez uton hálás köszönetemet. Greizinger Márton.

— **Az iparhatósági biztos honorárium.** A kereskedelmi miniszter fontos elvi határozatot hozott. Meltányosnak tartja, hogy a nagyobb ipartestületek honoráriumot adjanak az iparhatósági biztosnak. A honoráriumot azonban ne esztendőről-esztendőre állapítsák meg, hanem az alapszabályokban állapítsanak meg pauszát erre a célra s azt az elsőbbségre iparhatóságnál fizessék be. A biztost azután az iparhatóság honorálja.

— **Mérgezés?** Bozzai Zuzsanna cseléd-leányzót a Simor-utcai Kórova-vendéglőből, hol alkalmazva volt, vasárnap reggel betegesen szállították be a megyei kórházba, hol kínos szenvedés után estére meghalt. Miután a betegség, úgy szintén a kimulás tünetei felette gyanusnak látszottak, a hatóság elrendelte a halott felboncolását, hogy megállapítsák, vajjon nem-e mérgezés forog kérdésben. A boncolást ma délután ejtik meg az orvosok.

— **Melyik bor a jobbik?** Nagy István földműves gazda ki a Sóstó mellett lakik, tegnapelelt, vasárnap este kiballagott feleségével a Maroshegyen levő szőlőjükké. Dolgukat végezve együtt ballagtak hazafelé, midőn a sóstói liget mellett egy nagyobb társasággal találkoztak. A társaság meglehetősen borközi állapotban volt s egyikök, egy ménleplei huszár, széles jökdévében egy üveg ujbort leemelt a Nagyné fején levő pinczetokból s jót húzott belőle. Az asszony férje zsörtölődött e miatt egy kissé, mire a huszár megkínálta a maguk borából, azzal a barátságos kijelentéssel, hogy: „nohát kóstolja meg, melyik bor a jobbik.” Alig emelte azonban szájához az üveget, a díszes társaság hátulról rátámadt, a huszár pedig kardot rántva, azzal hatalmas csapást mért a szegény ember fejére, kit nyomban elborított a vér. A támadók erre kerekelt oldottak, Nagyné pedig sirva támogatva haza sulyosan sebesült urat. A rendőrség már megkezdte a ménleplep parancsnokságát a garáza huszár kinyomozása végett.

— **Gyújtogató gyermekek.** Múlt vasárnap délután 1/2 órák nagy veszedelem fenyegette Csókaköz községet. A falu közepén, kazalok és lakóházak közelében kigyuladt özv. Makk Jánosnének egy szénaboglyája. Serencsére a veszedelmet nyomban észrevették a lakosok és minthogy a közelben bőséges víz volt, rövid 1 1/2 óra alatt sikerült elfojtaniok a tüzet. A vizsgálát kiderítette, hogy a tüz okozója a káros nőnek 4 éves Ferencz nevű fia volt. A gyermek ugyanis tüzet rakott a boglya tövében. Az éppen akkor arra menő Zsolnai György észrevette a bajt, de mire oda rohant, a lángok már a boglya tetejét nyaldosták. A gondatlan anya ellen megtették a följelentést. — Ugyancsak gyermekek gyújtogatása következtében pénteken, — e hó 3-án — d. e. 9 órákor Veleg közsé is nagy veszedelemben forgott; de a lakosság emberfölötti erőfeszítésének sikerült a tüzet lokalizálni. Csupán Bognár András tükarmány- és szalmakazla lett a lángok martalékává.

— **Gourmand tolvajok.** Szomorú reggelre ébredt e hó 1-én Bodajkon Kovács György koreszmáros. Mídon ugyanis reggel a kertbe lement és benézett a méhesbe, szomorúan tapasztalta, hogy 6, előző napon még mézzel telt méhkas most kifosztva, üresen áll. Nyomban jelentést tett az esetről és a megindított nyomozás eddig csak annyit derített ki, hogy a tettesek a kasokat kivették a kert egyik félre-eső helyére, ott a méheket kénnel lefojtották, a mintegy 30 frtot érő mézet kivették, aztán az üres kasokat visszavitték régi helyükre. A csendőrség a tetteseket erőlyesen nyomozza.

— **Tolvaj palánták.** Nagel Ede k. nyki lakos a minap panaszt tett a csendőrségnél, hogy lakásából valami ismeretlen tolvaj zseboráját lánczostul ellopta. A nyomozás folyamán kiderült, hogy a tettes Marczin József odaváló eszmadia inas, ki az órát nyomban eladta Oláh János velenzei lakosnak. Ugy a fiatal tolvajt, mint a lopott jószág megvásárlóját följelentették a járásbírósnál. — Kiss János velenzei lakosnak 11 esztendő Margit nevű leánykaja e hó elsején belopódzott a tőlük nem messze lakó Reichenbach Antal lakószobájába, s ott a zárt szekrényből tolvajkulcs segítségével öt forintot elemelt. A szép reményekre jogosító gyermeket az anyém-tied közti különbségre a székesfejérvári törvénszék fogja kiiktatni.

Házat keresek megvételre 3 vagy 4 szobával és kerttel.

Exner Gyöző,
főreál-iskolai tanár.

Színház.

Szombaton viszontláttuk a Görög rabszolgát, meglehetősen telt ház előtt. Ezuttal a büvészt Kovács játszotta, a prefektust Szepesi. A csere nem volt ugyan előnyös, de azért az előbbi megálta a helyét. Szabóci még fürgébb volt a szokottaál, ha ugyan ez egyáltalában lehetséges. A kar sablonos, merev, a zene azonban simulékonyabb mint a multkor. Vasárnap este valami idegenből átg yurt „Asszonyok a kuszárnyiban” című léhaságot mutattak be jótórman üres nézőtér előtt. Csupa demimonde alakok: férjek, kik nejúket, asszonyok kik férjúket megcsalják, orfeumdamák stb. A csaknem egészen férfiakból álló kis publikum jól mulatott ugyan a vaskos szemérmelenségekben: legyen nekik az ő izlésük szerint. A szereplők egybéként ambicióval dolgoztak. Holéczy Ilona kétszer cserélt nadrágot, mind a kettőben elég jól „domborított.” Úgyesen játszottak Kovács, Déri, Krómer, de reméljük, hogy ezekben a szerepekben többé nem találkozunk velük. Mért nem mutatja be Szalkay inkább „Himfy dalait” vagy egyéb tisztességes alkotást; az ilyen lebutyokba való izléstelenségekkel minket ne „civilizáljon.” Valahol alkalmunk volt megpillantani a heti műsort, de ugyan nem sok biztatót láttunk rajta. Láttunk-e vajjon egy komoly színművet s ha igen, milyen előadásban? Vannak-e a társulatnak drámai művészei? Vajjon hol vannak és mivel foglalkoznak mostanában? Lehet azonban, hogy már ismerjük is őket az — operettekől. Hétfőn a Gyurkovits leányokat láttuk zónaelőadásban, ami nem csupán a helyárrakra értetődik. Szalkay kissé kedvetlen volt, noha a közönség minden zugot megtöltött a színházban, Holéczy ellenben akkor is nevetett, mikor nem kellett volna. Déri jó volt, mint rendezes, Herczeg maga sem képezhetne jobb Horkayt, ámbár egy kis blazirtságot affektált a mi teljesen fölösleges. Kiemelhetjük még Horváth Arankát és Kovácsot.

F-y.

A pálinka.

(Folytatás és vége.)

Egyes vidékeken oly hihetetlen mennyiségben szolgáltatják a munkásoknak a pálinkát, hogy azok a munka befejeztével naponként ittasan kerülnek haza a munkából, ha ugyan utjok nem egyenesen a korosmába vezet.

Mily családi élete lehet az ily állapotban hazakerülő munkásnak, különösen azon a vidéken, a hol ezen felül az a rossz szokás is dívik, hogy a munkában levő asszonyoknak is pálinkát adagolnak.

A munkástoborzás ezen gyökeret vert, de erköletelen eszközével magának a gazdátársadalomnak kell elsősorban szakítani s erre meg is van a mód.

Az 1898. évi II. törvényezikk 32. §-a a következőleg rendelkezik:

„A munkások munkabéréit, élelmezési járandóságát szeszest italokkal, vagy árucikkkel egészben, vagy részben megváltani stb., stb. tilos.”

A aki a törvény ezen rendelkezése ellen vét, az ugyanezen törvényezikk 58. §-ának értelmében kihágást követ el s 30 napig terjedhető elzárással s 600 koronáig terjedhető pénzhünetéssel büntetendő.

Ime a társadalom jó szándékának a törvény még a szankciót is megadja, csak volna közigazgatás, mely a törvényt lelkiismeretesen végrehajtana és volna éber gazdátársadalom, amely a törvény szigorú végrehajtását ellenőrizné és megkövetelné. Mert a pálinkának bármily alakban való adagolása nem tekinthető egyébként, mint amit a törvény tilt: a munkabérnek szeszest itallal való részbeni megváltásának.

Ha ez a szempont tért hódít a gazdátársadalomban és köztudattá válik, akkor egy csapással nagy tért veszít az alkoholizmus s könnyebb lesz a fenyegető veszedelemmel a társadalomnak is megküdenie.

Eppen ezért igen helyes a Bars megyei Gazdasági Egyesületnek azon állásfoglalása, hogy a megye szabályrendeletileg tiltsa el a pálinkának munkaközben való adagolását. Erre alapul szolgál az 1898. évi II. törvényezikk 32. szakasza, amelyet különben a megyei közigazgatás szabályrendeletek nélkül is már köteles lett volna végrehajtani. Nem megyei szabályrendelet kell ide, hanem kívánatos volna, ha maga a földmivélségi miniszter oly magyarázatot adna a törvénynek, amely kizárná, hogy a munkások a munkaadó részéről bármi czímen a teljesített munkáért szeszest itallal jutalmaztassanak.

Lehet, hogy a pálinka adagolás megszüntetése a munkabéreket emelni fogja, különösen eleinte, a mikor a munkás a megszokott szeszestital elmaradásáért a munkabér követelésének fokozásában keres kárpótlást; de ezen munkabértöbblet bőségesen megtérül a gazdának a teljesített munka minőségben, a munkásnép erkölcsi javulásában, s ebből folyólag az érintkezés kellemessége, a munkás és munkaadó közötti bizalom helyreállításában s a munkaködv és munkás jólétének emelkedésében.

Ahoman az alkoholizmust sikerül majd teljesen kiirtani, ott a szociálizmusnak sohasem lesz talaja.

Hont vármegye törvényhatóságának körirata, reméljük, megtelendő méltánylásra talál az összes törvényhatóságoknál s felhíván figyelmüket a fenyegető veszedelemre, minden rendelkezésükre álló eszközt megragadnak arra, hogy az alkoholizmussal sikerrel szembe szálljanak.

Az alkoholizmussal való küzdelem felvételét a Bars- és Hont megyei állásfoglalás a tudományos diszkussziók köréből a gyakorlati tere vitte át s reméljük, hogy a megindított üdvös mozgalom a kormány és társadalom választott közreműködésével már rövid időn belül megtermi áldásos gyümölcseit a társadalmi és gazdasági viszonyok javulásában.

R. Gy.

Felelős szerkesztő: *Chay Antal.*

Legnagyobb nyeresemény

leg szerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Az összes 50.000 nyeresemény

JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeresemény leg kevesebb esetben:

1.000.000 korona

A nyeresemények részletes beosztása a következők:

Készpénzben fizetendő	Korona
1 jutalm	600000
1 ny.	400000
1 ..	200000
2 ..	100000
1 ..	90000
1 ..	80000
1 ..	70000
2 ..	60000
1 ..	40000
5 ..	30000
1 ..	25000
7 ..	20000
3 ..	15000
31 ..	10000
67 ..	5000
3 ..	3000
432 ..	2000
763 ..	1000
1238 ..	500
90 ..	300
31700 ..	200
3900 ..	170
4900 ..	130
50 ..	100
3900 ..	80
2900 ..	40
50,000 ny. és jut. összegben	13.160,000

Az ötödik nagy m. kir. osztálysorsjáték nemsokára ismét kezdődik és

100,000 újból **50,000** sorsjegyre nyeresemény

jut, vagyis az oldalt levő nyereseményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog!

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160,000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I. o. eredeti sorsjegyet **6.—**
 „ fél „ „ „ „ **3.—**
 „ negyed „ „ „ „ **1.50**
 „ nyolczad „ „ „ „ **—75**

küldünk szét utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A huzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelvényeket mielőbb, legkésőbb azonban

f. é. november hó 16. és 17-ig,

mely napon a huzás van

hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelrusítói

BUDAPEST,

V., Váci-körut 4 a.

Sok és nagy nyereseményt fizettünk ki tisztelt vevőinknek; rövid idő alatt több mint két millió koronát.

Rendelőlevél levágandó.

Török A. és Tarsa uraknak

Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeget forint utánvételezni kérem
 forint postautalvánnyal küldöm. } A nem tetsző törörendő.

Pontos cím.